

По-шосте, ЄСМ особливе значення надає вміню збалансувати інтереси особистості і суспільства. В ході реформування принципами стали: повага гідності людини, пропозиція зміцнити соціальну структуру суспільства методом соціального контракту.

Саме модель Дж. Кейнса і Л. Ерхарда, що вивела Захід з економічної катастрофи на основі соціального контракту держави, бізнесу і громадянського суспільства. Зараз особливо важлива роль громадянського суспільства. Адже саме воно, формуючи соціальну базу держави, може організувати діалог з бізнесом, має можливість дати серйозний поштовх у досягненні соціального контракту і вибір моделі, згідно з якою здійснюватиметься посткризовий розвиток Європи, стануть реальними стабільність і прогнозоване майбутнє [4, с. 27].

По-сьоме, високий рівень життя населення став характеристикою "цивілізованого капіталізму". Це був продуманий стратегічний вибір. Послідовність такого курсу сприяла позитивним результатам.

Отже, від ступеня реалізації Європейської соціальної моделі залежать перспективи розвитку Союзу. Розвиток глобалізації, інтеграційних процесів призвели, з одного боку, до гальмування соціальної політики, а, з іншого, до нових підходів, формування нових принципів правового регулювання.

Україна має використати можливість використати переваги для розробки концепції соціальної держави та її стратегії в галузі соціального розвитку в рамках стратегії запобігання кризовим наслідкам соціальної політики в західноєвропейських країнах. Саме соціальна політика наділяється здатністю інтегрувати суспільство та зміцнення соціальної бази реформ.

Концепція формування єдиної соціальної політики Євросоюзу визначає перерозподіл відповідальності між населенням, державою і корпораціями, роль держави у забезпеченні гарантій найменш захищених верств суспільства, у координації і мотивації розвитку ринкової економіки, інвестиційного потенціалу населення, необхідності стимулювання приватної ініціативи, мотивації і розвитку людського капіталу.

Проаналізувавши досвід єдиної соціальної політики, можна виокремити можливі шляхи і тенденції розвитку успішної соціальної політики, які могли б стати основою

формування політики в Україні. Метою держави в соціальній політиці має стати формування суспільства, основою якого є середній клас. Завданнями держави в цьому зв'язку має стати: мотивація і податкова політика, спрямована на чисельне збільшення середнього класу; забезпечення гарантій у кризових економічних ситуаціях; підтримка найбільш вразливих верств населення за рахунок державних дотацій. Таким чином, здійснюється перетворення моделі "держави добробуту" ("класичної" "соціальної держави") у напрямку "північної моделі", що акцентує не на збільшенні витрат на соціальні проблеми і скорочення кількості безробітних, а на оптимізацію співвідношення між рівнем соціального забезпечення і динамікою ринку праці в умовах глобалізації.

Політичними передумовами базових принципів соціальної політики є демократичний політичний режим, розвинуте громадянське суспільство, реалізація основних засад правової держави, взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства з метою перетворення держави на соціально відповідальний інститут.

Для України досвід реформ західноєвропейських країн в галузі соціальної політики заслуговує на увагу не лише через високий рівень соціального забезпечення населення. Суперечливість і неспроможність традиційного підходу до вирішення соціальних проблем викликана політичними, демографічними та економічними чинниками.

Список використаної літератури

1. Европейский Союз: Социальная политика / [под ред. Ивановой]. – М. : Наука, 2006. – 217 с. 2. Каргалова М. В. От социальной идеи к социальной интеграции / М. В. Каргалова. – М. : Интердиалект, 2003. – 328 с. 3. Каширина Е. Ю. Проблемы формирования единой социальной политики Европейского Союза (на примере Германии) : дисс. ... канд. полит. наук : 23.00.04 / Каширина Е. Ю. ; МГУ имени М. В. Ломоносова. – М. : Наука, 2010. – 312 с. 4. Національні моделі економічних систем : навч. посіб. / [О. О. Беляєв (кер. кол. авт.), А. С. Бебело, В. І. Кириленко, В. І. Сацук та ін.]. – К. : КНЕУ, 2010. – 319 с. 5. International Conference of the Nordic Centre of Excellence NordWel at the University of Southern Denmark. June 14-16, 2012. – P. 19. 6. Meyer H. The Reform of the European Model is also a Reform of Globalisation // II Conferenza Internazionale sul Modello Sociale Europeo. – 89 p. 7. Sapir A. Globalisation and the Reform of European Social Models (Background document for the presentation at ECOFIN informal Meeting in Manchester, 9 Sept. 2005) [Електронний ресурс] / A. Sapir. – Режим доступу : <http://www.bruegel.org>.

Надійшла до редколегії 04.10.2013

О. И. Ткач

ПЕРСПЕКТИВЫ СТАНОВЛЕНИЯ ЕВРОПЕЙСКОЙ СОЦИАЛЬНОЙ МОДЕЛИ: ОПЫТ ДЛЯ УКРАИНЫ

Статья раскрывает механизмы формирования Европейской модели социальной политики в соответствии с принципом экономической эффективности и социальной солидарности, а также в соответствии с вызовами времени, пути реформирования системы государственной социальной политики.

Ключевые слова: европейские страны, государственная социальная политика, социальная сфера, здравоохранение, образование.

О. I. Tkach

PROSPECTS OF FORMING OF THE EUROPEAN SOCIAL MODEL: EXPERIENCE FOR UKRAINE

The article reveals the mechanisms of the European model of social policy in accordance with the principle of economic efficiency and social solidarity as well as in accordance with calls for reforming the way time State social policy.

Key words: social policy, social partnership, democratic political regime, legal state, liberal state, social democracy.

УДК 316.32:305

А. І. Ювченко, асп., КНУТШ

ГЕНДЕР ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: НОВІ НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Статтю присвячено аналізу нових напрямків дослідження гендерного виміру глобалізації. Зокрема, розглянуто особливості вивчення процесів локалізації глобальних гендерних практик та перспективи формування альтернативних моделей глобалізації гендерних відносин.

Ключові слова: гендерні відносини, глобалізація, глокалізація, "істернізація".

Дослідження глобалізаційних процесів не є новими для українського наукового дискурсу, адже ті виклики, які ставить глобалізація перед сучасним світом є водночас її

викликами для України. Тому не дивно, що спроби зрозуміти сутність феномену глобалізації роблять дослідники в різних галузях наукового знання. Однак, питання

гендерного виміру глобалізаційних процесів у цьому контексті сміливо можна віднести до переліку тих, інтерес до яких виявляє вкрай вузьке коло українських науковців. Особливо парадоксальним цей факт видається з огляду на актуальність досліджень даного напрямку та зростання інтересу до них не лише серед західних вчених, але й науковців східно-азійського регіону.

Оскільки проблема локалізації системи ґендерних відносин багатоаспектна, слід зауважити, що одним із ключових питань, до яких вчені виявляють підвищений інтерес є розширення можливостей жінок (women's empowerment) в умовах глобалізації, представлено дослідженнями Гіти Сен, Соні Корреа, Джоан Акер (Joan Aker), Кеті Фергюсон (Kathy E. Ferguson), Монік Міронеско (Monique Mironesco). Чільне місце у вивченні ґендерного виміру глобалізаційних процесів також займають питання економічної експлуатації жінок та фемінізації бідності, сутність яких розкрита у працях Елени Баллаєвої, Ріти С. Галлін (Rita S. Gallin), В. Спайка Петерсона (V. Spike Peterson).

Зважаючи на те, що поле досліджень є достатньо широким, стаття має на меті охарактеризувати деякі нові актуальні тенденції ґендерних досліджень глобалізації – вивчення глобалізації ґендерних відносин та перспектив альтернативної глобалізації та регіоналізації ґендеру.

Розпочинаючи свої розмірковування над зазначеним питанням вважаємо за доцільне спершу дати визначення глобалізації ґендерних відносин. Проаналізувавши широкий спектр джерел та взявши за основу дослідження особливостей становлення пострадянського фемінізму в період демократизації Ірини Жеребкіної [2, с. 38], ми характеризуємо глобалізацію ґендерних відносин як процес експорту західних моделей ґендерних відносин та стратегій досягнення ґендерної рівності у країні, що розвиваються, однак, в силу ряду локальних (культурних, релігійних, політичних, економічних) особливостей не хочуть приймати деякі пропоновані норми та форми.

Остання теза має особливо важливе значення, оскільки сутність глобалізаційних процесів, і на цьому слушно зауважує Арджун Аппадурай (Arjun Appadurai), є такою, що глобалізація "викриває розбіжності (хоча і має на меті їх усунення), надаючи їм принципово нового значення, пов'язаного з формуванням специфічних регіональних/національних векторів розвитку глобальних процесів" [7, р. 5]. В цьому сенсі запропоноване визначення є актуальним, адже дозволяє зауважити, що в ході глобалізації відбувається поширення системи західних уявлень про ґендерну рівність та ґендерних стратегій, які потрапляючи в межі окремих локальностей вимагають адаптації.

Саме дослідження проблеми адаптації глобальних ґендерно-чутливих політик та моделей ґендерних відносин має провідне значення для аналізу ґендерного виміру глобалізаційних процесів і є однією з ключових тенденцій ґендерних досліджень глобалізації. Адже, як переконує Саскія Сассен (Saskia Sassen), "не залежно від того які глобальні моделі та практики експортуються..., вони вимагають впровадження механізмів та заходів, яким необхідна активна імплементація, відтворення, обслуговування та фінансування" [13, р. 262]. Дійсно, як і будь-який інший концепт, "ґендер" потребує перекладу, пояснення, впровадження в політику та практику, що в свою чергу продукує розбіжності та "розриви" в глобалізації окремих локальностей і призводить до виникнення в локальних умовах відмінного сприйняття проблем рівності, справедливості та управління, як і відмінних шляхів їхнього вирішення [7, р. 5]. З огляду на це підвищений інтерес науковців до аналізу глобалізаційних процесів на низинному рівні ("grass-roots globalization"), з точки зору локального, обумовле-

ний потребою досліджувати дійсні наслідки глобалізації та подальші вектори її розвитку.

Відтак, локалізація глобального у сфері ґендерних відносин, пояснюється шляхом використання загально-прийнятих понять "локалізації", "глокалізації", "гібридизації", застосування яких, дозволяє дослідникам відійти від уявлень про те, що "локальні домагання протистоять глобальним тенденціям" [4, с. 53], в напрямку розуміння того, що "глобалізація проголошує глобальні цілі, але завжди має локальний контекст" [7, р. 6].

Слід зауважити, що проаналізувавши ряд наукових розробок (Р. Робертсон, П. Бергер, М. Фезерстоун і С. Леш), ми вважаємо за доцільне для характеристики процесів адаптації політико-правових заходів і норм міжнародного законодавства в галузі забезпечення функціонального розвитку ґендерної політики застосовувати вжитий Роландом Робертсоном термін "глокалізація", який означає "приспосовування глобального світогляду до локальних умов" [4, с. 52]. Ключова особливість використання поняття "глокалізації" полягає в тому, що воно виражає подвійний процес мікро-глобалізації та макро-локалізації. Тобто глокалізація постає як спосіб, в який соціальні спільноти конструюють значення, ідентичність та інституційні форми в певному локальному контексті глобалізації, та водночас стосується перетворення локальних ідей, практик, інститутів на глобальні.

Яскравим прикладом глокалізації можна вважати спроби синтезу іноземних та місцевих культурних особливостей, що знайшли вираження у феномені "конфуціанського торговця" (П. Бергер, Яньсянь Янь) – модель підприємця сформовану в умовах розвитку ділової культури китайців, що поєднує новітні західні методи ведення бізнесу з китайським персоналізмом. "Конфуціанський торговець" дає найпростіше уявлення і про глокалізацію у системі ґендерно-рольової поведінки, оскільки західна ділова культура ставить перед азійськими жінками нові вимоги щодо їхньої поведінки, стилю одягу, використання косметики, що змушує жінок віднаходити шляхи для поєднання традицій із інноваціями [1, с. 18]. Інші приклади знаходимо у дослідженнях Яу Чінг (Yau Ching), Мін Донгхао (Min Dongchao), Крістін Р. Яно (Christine R. Yano), Ширін М. Раї (Shirin M. Rai) тощо, які спрямовані на аналіз адаптації глобальних стратегій досягнення ґендерної рівності до локальних умов та вивчення специфіки глокальних практик.

Міра проникнення глобального у локальне є неоднаковою у різних сферах суспільного життя, однак глокалізація завжди постає як спосіб трансформувати експортовані моделі, надавши їм відтінок національної культури. Відтак, вчені змушені визнати, що адаптація глобальних ґендерно-чутливих політик є неунікною і призводить до втрати ними універсального характеру.

Однак, аналізуючи процеси глокалізації ґендерних відносин слід зауважити, що сприйняття локальними спільнотами глобальних моделей є почасти вибіркоким, а питання про те чому одні ґендерні стратегії сприймаються, а інші ні – лишається без відповіді. Показовим у цьому контексті є дослідження впливу глобальних медій на систему ґендерних відносин, проведене Стівом Дерні (Steve Derne). Одним із висновків автора є теза про вибіркоче засвоєння глобальних ідей чоловіками та жінками [10, р. 162–163]. До того ж, парадоксальним є факт, що до поширюваних глобалізацією цінностей не завжди належить індивідуалізм та автономія, а самі глобалізаційні процеси сприяють посиленню існуючих ґендерних ієрархій та актуалізують нові форми ґендерної дискримінації [9, р. 130].

Таке вибіркоче сприйняття не є випадковим і ставить перед дослідниками питання про релевантність глокальних моделей ґендерних відносин глобальним.

Тенденцію до розгортання дискусій навколо цієї проблеми знаходимо у роботах Вринди Далмії, Маїли Стівенс (Maila Stavens), Сідсел Хенссон (Sidsel Hansson), Деніса Альтмана (Denis Altman).

Аналізуючи перелічені дослідження вважаємо доцільним виокремити дві взаємно доповнювані позиції стосовно глокалізації ґендерних практик. Маїла Стівенс, зокрема, наголошує на думці, що "більшість вимог пов'язаних з правами людини не можуть розумітися як проста універсалізація імпортованих із Заходу ідей. Тому в межах локальних моделей глобалізації, які відрізняються від західних версій, неодмінно виникають власні форми боротьби, включно з фемінізмом, вуманізмом та ґендерними студіями" [14, р. 3]. Адже якщо суб'єкти глобалізації є відмінними, такими ж повинні бути й проекти їхньої модернізації.

Такі положення спрямовані насамперед на обґрунтування необхідності відходу від звичного для глобалізації універсалізму на користь визнання "відмінності", а відтак, і права локальних спільнот на конструювання власних ґендерних ідентичностей. Останнє в дусі прав "третього покоління", спирається на твердження про важливість надання постколониальним державам та маргінальним (відносно ґендеру, класу, раси, національності, етнічності) групам, як таким, що потребують додаткової підтримки з боку міжнародної спільноти, ряду спеціальних прав: права на самовизначення, розвиток, рівноправність з іншими народами та спільнотами; права на захист від дискримінації за ознакою статі, ґендеру, раси, національності, тощо.

Фактично, передбачається, що реалізація зазначених прав сприятиме віднаходженню локальними спільнотами власного способу продукування змін у сфері ґендерних відносин, як і окремих способів формування ґендерних стратегій, необхідність яких вмотивована тим, що практична реалізація заходів, спрямованих на забезпечення ґендерної рівності не є однаково ефективною в різних країнах та регіонах.

В даному контексті слушно пригадати думку Дж. Мартін, наведену у статті Лінди Ніколс "ґендер", що увійшла до Антології феміністичної філософії: "саме так як категорія жінок маскує все, що є категорією чорних жінок, і далі, категорія чорних жінок маскує все, що є чорними карибськими жінками, і т. д., те саме є слухним і стосовно категорії "чорні карибські жінки" щодо "чорних ямайських жінок", категорії "чорні ямайські жінки" стосовно "чорних ямайських жінок ХХ століття" [3, с. 353].

Відтак, якщо прийняти аргумент про те, права людини не є універсальними (чи точніше такими, що за всезагальністю приховують специфічний досвід західних країн), але культурно-особливими, вироблення концептуальної політики, спрямованої на утвердження ґендерної рівності стане можливим лише за умови врахування досвіду усіх суб'єктів прав "третього покоління" – не лише жінок, чи жінок та чоловіків, але й жінок та чоловіків різних національностей з відмінною расовою / класовою / ґендерною приналежністю.

На противагу думці про необхідність вироблення локальних політик спрямованих на утвердження ґендерної рівності існує серйозний аргумент стосовно того, що головні позиції прав людини включають уявлення про всіх людей, які поділяють базові фізичні, емоційні та соціальні потреби, що є універсальними [6, р. 206]. До того ж, виникає питання стосовно правомірності такої "позитивної" дискримінації, яке неодноразово поставало в дискусіях дослідників ґендерного напрямку в контексті проблеми подолання бар'єру "скляної стелі", питання запровадження ґендерного квотування, однак, так і не знайшло однозначного схвалення.

Науковці, які дотримуються цієї позиції переконані, що глокалізація ґендерних відносин приховує ряд негативних моментів, пов'язаних із вибірковим сприйняттям глобальних ідей та підміною їхнього значення, що зчаста призводить до погіршення становища жінок у суспільстві та звуження кола їхніх можливостей. Сідсел Хенссон для прикладу наголошує, що в Азії ґендерний дискурс натикається на культурний традиціоналізм, прихований в концепті "азійських цінностей", а повернення жінок до традиціоналізму є способом подолати глобалізацію та попередити зміни [12, р. 22].

Тож слід враховувати, що той факт, що громадянські права є універсальними не обов'язково веде до необхідності гомогенізації культурних та політичних форм в напрямку побудови світу на загальнолюдських цінностях західного зразка. Адже, як зауважує Деніс Альтман "культурне різноманіття не виключає морального критицизму як і розвитку універсальних моральних стандартів" [6, р. 211].

Дискусії щодо глокалізації ґендерних відносин (як і перспективи застосування концепції прав "третього покоління") та наслідків цього процесу лише набувають поширення серед науковців. Однак, питання глокалізації ставить перед дослідниками іще ряд цікавих проблем пов'язаних з процесами альтернативної глобалізації та регіоналізації.

Розмірковування з приводу першої проблеми знаходимо в працях Пітера Бергера, Коліна Кемпбела, Семюеля Хантінгтона, Джагдіша Бхагваті, які торкаються питання про можливість "альтернативної" або "зворотної глобалізації". Дійсно, оскільки глобалізація, як стверджує Арджун Аппадурраї, постає як сукупність найрізноманітніших потоків – об'єктів, осіб, образів, дискурсів – які не є конвергентними, ізольованими, чи навіть просторово послідовними, а шляхи та вектори, якими вони рухаються мають різні швидкості, осі, точки відліку та закінчення [7, р. 5], не складно припустити що в найближчому майбутньому можуть інтенсифікуватись зворотні процеси, які Бергер називає "японізацією", "бразилізацією" тощо.

До того ж, якщо врахувати зауваження Робертсона, що не лише глобальне є частиною локального, але "те, що називають локальним по суті є частиною глобального" [4, с. 61] (при чому не лише в сенсі, що глобалізація діє локально, але дійсно в тому значенні, що глобалізація "поглинає" окремі особливості локального експортуючи їх в інші локальності) можливість розвитку альтернативної глобалізації стає вмотивованою. Тому, не дивно, що все більше ґендерних дослідників спрямовують свої розмірковування в напрямку дослідження тих особливостей глокалізації, які сприятимуть зворотній глобалізації. Особливий інтерес науковців в цьому контексті викликає феномен "істернізації" (Кемпбел).

Зауваження Кеті Фергюсон, Саллі Енгл Мері та Монік Міронеску (Kathy E. Ferguson, Sally Engle Merry, and Monique Mironesco) про те, що для глобалізації характерна поява багатонаправлених потоків (multidirectional flows), які функціонують на двох рівнях – матеріальному, де ресурси, об'єкти, тіла переміщуючись, виконують свою роботу на місцях, та семіотичному, де мови, ідеї та образи уможливають дискурс [11, р. 1], стає відправною точкою у дослідженнях ряду науковців спрямованих на розкриття сутності феномену "істернізації". Адже активізація процесів міграції з країн Південної та Східної Азії в країни Заходу, особливо в контексті "глобальних мереж догляду за дітьми" (Е. Хочсайд), поряд зі зростанням числа медійних потоків зі Сходу на Захід означає, що процеси альтернативної глобалізації, уже сьогодні мають місце, і впливають на специфіку

глобалізаційних процесів в цілому. До того ж, на відміну від західноцентричної глобалізації, яка здебільшого має пресинговий характер, процеси істернізації є поступовими та неявними, а відтак, складно передбачити інтенсивність їхнього розвитку.

Яскравим прикладом цього процесу можна вважати стрімке зростання протягом останнього десятиріччя чисельності шлюбів між чоловіками з країн Європи та Північної Америки та східно-азійськими жінками. Існує слушне припущення, що така тенденція пов'язана насамперед з функціонуванням на Сході традиційних форм сімейних та ґендерних відносин. Окрім того, особливості соціалізації жінок в цьому регіоні сприяють формуванню у них покірності та залежності від чоловіка, а саме такий образ дружини сприймається значним відсотком західних чоловіків як бажаний. Іще Френсіс Фукуяма у роботі "Великий розрив" зауважував, що міцні сімейні узи, низький рівень розлучень, високий рівень народжуваності, низький відсоток самотніх матерів поступово робитимуть східні цінності дедалі привабливішими на Заході [5].

Прослідкувавши тенденцію до актуалізації досліджень феномену "істернізації", доцільно зауважити і на тому, що вплив глобалізаційних процесів на трансформацію ґендерних відносин, результатом якого стало формування глокальних особливостей ґендерних відносин, може бути розглянутий в якості каталізатора процесу регіоналізації. За такої постановки питання, глокалізацію можна розглядати в якості специфічного регіонального сценарію глобалізації. При чому, провідною позицією цієї дефініції є наявність у визначенні просторово-культурної прив'язки, яка характеризується історичними, географічними, етнокультурними особливостями розвитку регіону.

Інтенсифікація процесів економічної та політичної регіоналізації Східної та Південної Азії, перспективи якої позитивно оцінює чимало аналітиків (Елен Фрост) значним чином уможлиблюється формуванням спільної ґендерної ідентичності. Можна припустити, що наявність спільних для регіону особливостей ґендерних порядків, які в той же час є відмінними від тих форм, які існують в інших регіонах, зокрема на Заході, може бути потрактована в якості чинника, що посилює тенденцію до регіоналізації.

Моделі ґендерно-рольової поведінки та засади ґендерної соціалізації поряд зі специфікою формування ґендерно-орієнтованих політик в країнах регіону є безсумнівно дуже схожими в своїй основі, а відтак можуть стати фактором подальшої інтеграції регіону. А зважаючи на те, що важливою особливістю культури, в тому числі і політичної, Південної та Східної Азії є тязіння до групових, колективістських та ієрархічних норм і цінностей, на основі яких сформований концепт плюральної в своїй єдності (unity-in-diversity) Азії, можливість такої регіоналізації є досить високою.

Арджун Аппадурай висловлює іще одну важливу тезу – автор стверджує, що глобалізація не просто створює певну систему з притаманними їй властивостями,

але спричиняє принципову внутрішню трансформацію світу [7, р. 4]. І дійсно, ті напрямки в яких розвивається сучасний світ, які і наукові дискусії про них, дають підставу вважати, що глобалізація хоча і бачилась дослідниками та експертами як процес політичної, економічної та культурної інтеграції, навряд чи призведе до конвергенції суспільств. Оскільки внаслідок актуалізації культурних розбіжностей, спровокованої глобалізаційними процесами, відбувається формування множинної сучасності. І на нинішньому етапі іще складно передбачити подальші наслідки цих процесів.

Як бачимо, ключові проблеми глобалізації знаходять своє відображення і в працях дослідників ґендерного напрямку, серед яких зростає інтерес не лише до вивчення наслідків впливу глобалізації на жінок та чоловіків, але й проблем формування локальних ґендерних дискурсів крізь призму глобальних, що загострює як питання про їхню ефективність, так і ймовірність формування регіональних ґендерних порядків та розвитку альтернативної глобалізації.

Список використаної літератури

1. Бергер П. Введение. Культурная динамика глобализации // Многоликая глобализация. Культурное разнообразие в современном мире / [пер. с англ. В. В. Сапов ; ред. пер. М. Лебедева]. – М. : Аспект Пресс, 2004. – С. 8–25.
2. Жеребкіна И. Двойная ловушка демократии: постсоветский феминизм между универсализмом и локализацией // Гендерные исследования. – 1999. – № 2. – С. 37–47.
3. Ніколс Л. Гендер // Антологія феміністичної філософії / [пер. з англ. за ред. Б. Сгідис ; наук. ред. пер. О. Іващенко]. – К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2006. – С. 348–356.
4. Робертсон Р. Глобалізація: часопростір і гомогенність-гетерогенність // Глобальні модерності / [пер. з англ. Т. Цимбал]. – К. : Ніка-Центр, 2008. – С. 48–72.
5. Фукуяма Ф. Великий розрив / Ф. Фукуяма ; [пер. з англ. под общ. ред. А. В. Александрова]. – М. : АСТ : МОСКВА, 2008. – 480 с.
6. Altman D. The emergence of "modern" gay identities and the question of human rights // Human Rights and Gender Politics. Asia-Pacific Perspectives / [ed. by Ann-Marie Hilsdon, Martha Macintyre, Vera Mackie and Maila Stives]. – London and New York : Routledge, 2005. – P. 205–221.
7. Appadurai A. Grassroots Globalization and the Research of Immigration // Globalization / [ed. by Arjun Appadurai]. – Durham & London : Duke University Press, 2001. – P. 1–21.
8. Appadurai A. Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization / A. Appadurai. – Minneapolis : University of Minnesota Press, 2003. – 229 p.
9. Derne S. Globalizing Gender Culture: Transnational Cultural Flows and the Intensification of Male Dominance in India // Gender and globalization in Asia and the Pacific: method, practice, theory / [ed. by Kathy E. Ferguson and Monique Mironesco]. – Honolulu : University of Hawai'i Press, 2008. – P. 121–137.
10. Derne S. Globalization on the Ground. Media and the Transformation of Culture, Class and Gender in India / S. Derne. – New Delhi : SAGE Publications India, 2008. – 245 p.
11. Ferguson K. E. Introduction // Kathy E. Ferguson, Sally Engle Merry, and Monique Mironesco. Gender and globalization in Asia and the Pacific: method, practice, theory / [ed. by Kathy E. Ferguson and Monique Mironesco]. – Honolulu : University of Hawai'i Press, 2008. – P. 1–14.
12. Hansson S. Social network, resource mobilization and gendered vulnerabilities // Asia Insights. – 2008 – No.1. – P. 22–24.
13. Sassen S. Spatialities and Temporalities of the Global: Elements of Theorization // Globalization / [ed. by Arjun Appadurai]. – Durham & London : Duke University Press, 2001. – P. 260–278.
14. Stives M. Introduction: gender politics and the reimagining of human rights in the Asia-Pacific // Human Rights and Gender Politics. Asia-Pacific Perspectives / [ed. by Ann-Marie Hilsdon, Martha Macintyre, Vera Mackie and Maila Stives]. – London and New York : Routledge, 2005. – P. 1–36.

Надійшла до редакції 04.10.2013

А. И. Ювченко

ГЕНДЕР И ГЛОБАЛИЗАЦИЯ: НОВЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИССЛЕДОВАНИЙ

Статья посвящена анализу новых направлений исследования гендерного измерения глобализации. Рассмотрены особенности изучения процессов локализации глобальных гендерных практик и перспективы формирования альтернативных моделей глобализации гендерных отношений.

Ключевые слова: гендерные отношения, глобализация, глокализация, "истернизация".

A. I. Iuvchenko

GENDER AND GLOBALIZATION: NEW DIRECTIONS IN RESEARCH

The article analyzes new directions in the study of gender dimensions of globalization. The main aspects of the localization of gender practices and perspectives of the alternative globalization of gender relations are discussed in the article.

Keywords: gender relations, globalization, glocalization, "isternization".